

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 514/2021
24.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Тодорић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца „Тгауал корпорација“ а.д. Крушевац, чији је пуномоћник Боривоје Лачњевац, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 87/20 од 29.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца-противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 87/20 од 29.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу П1 225/19 од 25.10.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду број .. од 07.04.2017. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због изостале зараде за период од 10.04.2017. године до 31.01.2019. године исплати износе ближе означене у том ставу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од доспелости па до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је противтужбени захтев и обавезан тужилац-противтужени АА да туженом-противтужиоцу изврши повраћај новчаног износа од 340.815,96 динара на име примљене отпремнине са законском затезном каматом почев од 19.06.2017. године, као дана подношења противтужбе па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за износ од 4.045,26 динара за месец јануар 2019. године преко

досуђеног износа из става 1. изреке. Ставом петим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужени да на износе неисплаћене нето зараде накнади тужиоцу припадајуће порезе и доприносе. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 184.720,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 87/20 од 29.09.2020. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Крушевцу П1 225/19 од 25.10.2019. године, у ставовима 1,2,3. и 6. изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца-противтуженог АА којим је тражио да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду број .. од 07.04.2017. године и обавезе тужени-противтужилац да га врати на рад. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио да се обавезе тужени-противтужилац да му на име накнаде штете због изостале зараде за период од 10.04.2017. године до 31.01.2019. године исплати износ од 578.696,57 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе од доспелости па до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се обавезе тужилац-противтужени АА да изврши повраћај новчаног износа од 340.815,96 динара на име примљене отпремнине са законском затезном каматом почев од 19.06.2017. године, као дана подношења противтужбе па до коначне исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац-противтужени АА да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 165.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца-противтуженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Позивање тужиоца-противтуженог у ревизији да побијана пресуда не садржи битне разлоге о свим релеватним правним и чињеничним питањима указује на битну повреду одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која сагласно одредби члана 407. ЗПП не представља разлог за изјављивање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац-противтужени је био у радном односу код туженог почев од 1988. године. Анексом уговора о раду од 28.11.2012. године, тужилац – противтужени је као НК радник без занимања распоређен на радно место Универзал I у ..., а Анексом уговора о раду од 01.03.2013. године распоређен је на радно место послови одржавања чистоће круга и пословних просторија у ... све до 07.04.2017. године, када му је решењем туженог број .. од 07.04.2017. године престао радни однос као технолошком вишку због престанка потребе за обављањем послова на које је био распоређен, услед економских и организационих промена. Тужилац је иначе био председник Удружених синдиката Србије „Слога“, а од маја 2012. године лице овлашћено за заступање и представљање синдиката Трајал корпорације а.д. Крушевац. Тужени-противтужилац је дана 20.02.2017. године донео Правилник о организацији и систематизацији послова, истог дана га је објавио на огласној табли, а ступио је на снагу

дана 01.03.2017. године. Овим Правилником је укинута Служба за одржавање круга фабрике у Одбор директора туженог-противтужиоца је дана 13.03.2017. године утврдио Предлог програма решавања вишка запослених који је усвојен дана 24.03.2017. године, достављен Националној служби за запошљавање и Самосталном синдикату, који су се изјаснили. Тужиоцу-противтуженом је по основу престанка радног односа као технолошком вишку, исплаћена отпремнина у износу који је наведен у решењу о отказу уговора о раду (340.813,96 динара). У Служби за одржавање круга фабрике радило је шест запослених и свима је престао радни однос (због укидања целе службе). Решење о отказу уговора о раду тужиоцу-противтуженом потписао је заменик генералног директора туженог-противтужиоца на основу писменог пуномоћја од 03.04.2017. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили одредбу члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду у вези са чланом 188. Закона о раду, када су одбили тужбени захтев.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ...13/17), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 188. истог Закона, прописано је послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин да стави у неповољан положај запосленог због његовог статуса или активности у својству представника запослених, чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима (став 1.). Терет доказивања да отказ уговора о раду или стављање у неповољан положај запосленог није последица статуса или активности из става 1. овог члана је на послодавцу (став 2.).

Према Конвенцији МОП-а број 135 о заштити и олакшицама које се пружају представницима радника у предузећу и Препоруци број 143 о радничким представницима (одељак III тачка 5), раднички представници уживају заштиту од сваког штетног поступка по њих, посебно отпуштања са посла, базирано на њиховом статусу или активностима у својству представника или на чланству у синдикату или учешћу у синдикалним активностима. Наведена Конвенција је ратификована законом („Службени лист СФРЈ“, бр. 14/82).

С обзиром на наведене законске одредбе, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови закључили да запослени који је члан синдиката не ужива апсолутну заштиту од отказа уговора о раду за време свог чланства или за време обављања функције у синдикату и по престанку функције, већ заштиту у погледу статуса и активности због којих не може трпети штетне последице. Међутим, уколико су испуњени законом прописани услови за престанак радног односа запосленог, неvezано за синдикалну активност, синдикални представник, односно члан синдиката је у истом положају као и сви запослени. Узрочна веза између синдикалног деловања запосленог и довођења запосленог у неповољан положај од стране послодавца се претпоставља. Терет доказивања чињенице да разлог за престанак радног односа или стављање запосленог у неповољан положај на било који начин не лежи у статусу или синдикалном деловању запосленог је на послодавцу.

Тужени је у судском поступку, достављањем Правилника о систематизацији и организацији послова од 20.02.2017. године са организационом шемом, Одлуке о

утврђивању програма вишка запослених у поступку приватизације за 2015, 2016. и 2017. годину са организационом шемом, Предлога програма за решавања вишка запослених из марта 2017. године и доказа да је исти достављен Националној служби за запошљавање и организацији Самосталног синдиката „Трајал корпорација“ а.д. Крушевац, доказао да је престанак радног односа тужиоца-противтуженог последица економских и организационих промена код послодавца услед којих је дошло не само до укидања радног места на којем је тужилац-противтужени радио, већ и до укидања целе службе, као и више других радних места, односно до смањења броја запослених на појединим радним местима, због чега је укупно за 163 запослена престала потреба за радом код туженог. У Служби за одржавање круга фабрике, у којој је радио тужилац-противтужени, било је шесторо запослених и свима је престао радни однос због укидања целе службе, а тужени је пре доношења решења које је предмет спора донео Правилник о организацији и систематизацији послова којим је радно место тужиоца-противтуженог укинато и Програм решавања вишка запослених, на који су се изјаснили Национална служба за запошљавање и синдикална организација туженог-противтужиоца који, као послодавац, није имао могућности да тужиоца-противтуженог премести на друге послове. Решење које је предмет спора је потписало овлашћено лице, тужиоцу-противтуженом је исплаћена отпремнина, па је тужени у погледу отказа уговора о раду, применом одредаба чланова 179. став 5. тачка 1) Закона о раду у свему поступио у складу са одредбама чл. 153-160. истог Закона, због чега се навод у ревизији да је тужени-противтужилац смишљено и плански одстранио тужиоца-противтуженог са радног места не може прихватити као основан.

Неосновани су и наводи у ревизији тужиоца-противтуженог да је решење које је предмет спора потписало неовлашћено лице, с обзиром да се у списима предмета налази пуномоћје од 03.04.2017. године, којим је генерални директор туженог овластио заменика генералног директора да за његово име, а за рачун послодавца може потписивати решења о отказу уговора о раду, споразуме о регулисању међусобних права и обавеза за запослене који су утврђени као вишак запослених по Програму решавања вишка запослених од 24.03.2017. године.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиоца-противтуженог одбијена као неоснована, одбијен је његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 165. у вези члана 153. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић